

Мета:

- поглибити знання про односкладні речення;
- сформувати поняття про узагальнено-особове, безособове та називне речення, способи вираження в ньому головного члена; навчитися конструювати речення цих видів; правильно використовувати їх у власному мовленні;
- розвивати вміння аналізувати узагальнено-особові речення, відрізняти їх від означено-особових і неозначено-особових;
- формувати вміння визначати стилістичну функцію цих синтаксичних конструкцій у текстах різних стилів мовлення.

Смайл уроку

«Смайлик»

Виберіть смайлик, який відповідає вашому настрою.

"Асоціативний кущ"

Види односкладних речень

Дієслівні

(з головним членом у формі присудка)

Означено – особові (головний член означає дію, яку виконує конкретна особа).

Любіть травинку і тваринку, і сонце завтрашнього дня ... (Л. Костенко).

Неозначено – **особові** (головний член означає дію, яку виконує невизначена особа).

Мене везуть у царство трав, річок і таємничих озер (О. Довженко)

Узагальнено – **особові** (головний член означає дію, яка стосується будь – якої особи)

Здобудемо освіту — побачим більше світу (Нар. творч.)

Безособові (головний член означає дію, яка не має виконавця).

Аж морозом сипнуло поза спиною (Панас Мирний).

Називні

(з головним членом у формі підмета, який стверджує наявність предметів чи явищ)

Пекучий день... Лісів солодка млява... (Л. Костенко).

Розподільний диктант

• Прочитати народні вислови. Дослідити їхню синтаксичну організацію. Розподілити й записати до відповідної колонки таблиці.

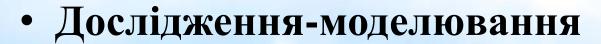
Двоскладні речення

Односкладні речення

- 1. Балаканням роботи не почнеш і не закінчиш. 2. Без діла слабіє сила.
- 3. Брехню слухають, а брехунів б'ють. 4. Бреше і не заїкається.
- 5. Будинки зводять не язиком, а сокирою. 6. Усяка порада добра тільки до часу. 7. Губами говори, а руками роби. 8. Держи язик за зубами. 9. Добра порада цінніша злата.
- 10. Довго роздумуй, та не довго роби. 11. До чужого рота не приставиш ворота.
- 12. Дурний язик голові не приятель.
- 13. Людина славна не словами, а ділами. 14. Людям язиків не зав'яжеш. (Нар. творчість).
- * З'ясувати, на яку особу означену чи узагальнену указує головний член односкладних речень.

Пояснювальний диктант

- 1. Бери вершину і матимеш середину.
- 2. Більше думай і тоді вирішуй.
- 3. Визначай смак не по шкарлупі, а по ядру.
 - 4. З видимого пізнавай невидиме. 5. Не за обличчя судіть, а за серце. б. Пізнаєш істину відійде тоді у кров твою сонце.
 - 7. На новий путівець шукай нові ноги.
- 8. Не називай солодким те, що породжує гіркоту (Г. Сковорода).

- (Любити) Україну, як сонце, (любити), як вітер, і трави, і води... В годину щасливу і в радості мить, (любити) у годину негоди.
- (Любити) Україну у сні й наяву, вишневу свою Україну, красу її, вічно живу і нову, і мову її солов'їну (В. Сосюра).

• Лінгвістичне спостереження

- Щось зашелестіло в лісі Зашелестіло в лісі;
- Сніг замів дорогу Снігом замело дорогу;
- Погасити вогні! Погасіть вогні;
- Його весна довіку не зів'яне Його весні довіку не зів'янути;
- Його "Кобзар" нікому не спалить (М. Рильський). Його "Кобзар" ніхто не спалить.
- Літо. Сад. Яка спекота! (М. Подолян);
- Ох, яка ж краса! Сад увесь убрався в іній

П. Тичина).

Мовне дослідження

Останнє сонячне проміння Над сизим присмерком лісів. І срібна тиша. Безгоміння. Лиш теплі сплески голосів. Та ще – синиць лиш чутний щебет У шерхкій кущавині. За що оця безмірна щедрість Простому смертному – мені? Цей одсвіт місячної річки, Цих зір незаймана краса, Миттєва й водночас довічна I чиста, як твоя сльоза? (А.Перерва)

Лінгвістична гра «Третє зайве»

ı

- 1. Люби свій край. Всю душу солов'їну і серця жар віддай йому в піснях (В. Сосюра).
- 2. Люблю України коханої небо, що буде, люблю, й що було (В. Сосюра).
- 3. За всіх скажу, за всіх переболію (П. Тичина). II
- 1. Собори душ своїх бережіть, друзі (О. Гончар).
- 2. Поспішайте робити добро! (О. Довженко)
- 3. Людина починається з добра! (Л. Забашта) III
- 1. Учітесь, читайте, і чужому научайтесь, й свого не цурайтесь! (Т. Шевченко)
- 2. Отак сидиш і думаєш... (Остап Вишня)
- 3. Вік живи вік учись (Нар. творчість)

«Незакінчене речення»

- На сьогоднішньому уроці я вивчив...
- Я дізнався, що...
- Мені сподобалося...
- Я запам'ятав...
- Я хотів би дізнатися...
- Я оцінюю власну роботу на уроці ...

Пояснення домашнього завдання

- §18 опрацювати.
- 1-й рівень. Написати твір-мініатюру «Люблю пісні свого краю», використовуючи односкладні речення.
- 2-й рівень. «Конструктор». Бажати, хотіти, могти, наказувати, бігти, починати, уміти, мусити, вчити, повернутися, порадити, любити, сісти, наважитися, залишитися.
 - Уведіть три слова в односкладні речення різних типів, у яких неозначена форма дієслова виконує роль:
 - а) частини дієслівного складеного присудка; б) додатка;
 - в) обставини.
 - Речення запишіть, вкажіть типи.